

ศูนย์กลางบาไฮแห่งโลก

เมษายน ค.ศ. 2002

เรียน ผู้นำศาสนาทั้งหลายของโลก

มรดกอันยั่งยืนที่ตกทอดมาจากคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบคือ ประชาชนทั้งหลายของโลกเริ่มมองตนเองว่าเป็นสมาชิกของเชื้อชาติเดียวกัน และพิภพนี้คือบ้านเกิดร่วมกันของเชื้อชาตินี้ แม้ว่า จะมีความรุนแรงและความขัดแย้งกัน ไม่หยุดหย่อนจนทำให้ขอบฟ้ามืดมน อคติทั้งหลายซึ่งครั้งหนึ่งดูเหมือนว่าเป็นธรรมชาติที่มีอยู่ในสายพันธุ์มนุษย์ กำลังทยอยลงมาทุกแห่งหน ที่หลายลงมาด้วยกันคือ รั้วกันทั้งหลายที่แบ่งแยกครอบครัวของมนุษย์ออกเป็นคนละพวกตามวัฒนธรรม ชาติพันธุ์หรือสัญชาติ มาเป็นเวลานาน การที่การเปลี่ยนแปลงขั้นมูลฐานนี้สามารถเกิดขึ้นภายในเวลาอันสั้น กล่าวคือเพียงชั่วข้ามคืนเมื่อเทียบกับระยะเวลาของประวัติศาสตร์ แสดงนัยถึงศักยภาพที่ยิ่งใหญ่สำหรับอนาคต

ที่น่าสลดคือศาสนาจัดตั้งซึ่งเหตุผลของการดำรงอยู่ของตน หนีไม่พ้นการรับใช้ความมุ่งหมายของภราดรภาพและสันติภาพ กลับทำตัวเป็นอุปสรรคที่น่าหวั่นบนเส้นทางดังกล่าวเสียเองบ่อยเหลือเกิน ข้อเท็จจริงที่เจ็บปวดอย่างหนึ่งคือ ศาสนาจัดตั้งได้รับรองความบ้าคลั่งศาสนาเป็นเวลานาน ในฐานะที่เป็นสภาพปกครองของศาสนาหนึ่งของโลก เรารู้สึกเป็นความรับผิดชอบที่จะเชื่อเชิญให้มีการพิจารณาเรื่องที่ท้าทายภาวะผู้นำศาสนาอย่างจริงจัง ด้วยทั้งประเด็นและสภาพแวดล้อมของเรื่องนี้ จำเป็นที่เราจะต้องพูดอย่างเปิดเผย เราเชื่อว่าการรับใช้พระประสงค์ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้าร่วมกันจะรับประกันว่า สิ่งที่เราจะกล่าวด้วยไมตรีจิต จะเป็นที่รับฟังด้วยไมตรีจิตเช่นกัน

ประเด็นนี้เป็นที่สะดุดตาอย่างยิ่งเมื่อเราพิจารณาความสำเร็จที่เกิดขึ้นในด้านอื่น ในอดีตซึ่งยกเว้นบางราย สตรีได้รับการพิจารณาว่าด้อยกว่า สตรีถูกปิดล้อมด้วยความเชื่อมกมายต่างๆ สตรีไม่ได้รับโอกาสที่จะแสดงศักยภาพของจิตวิญญาณ และถูกวางบทบาทให้คอยรับใช้ความต้องการของบุรุษ เป็นที่ชัดเจนว่าสภาพเช่นนี้ยังมีอยู่ในหลายสังคมและถึงกับได้รับการปกป้องไว้ด้วยความบ้าคลั่ง อย่างไรก็ตามในการแสดงปาฐกถาระดับโลกในปัจจุบัน ความเป็นจริงนั้นคือแนวความคิดเกี่ยวกับความเสมอภาคระหว่างเพศได้ขึ้นมา มีพลังในฐานะที่เป็นหลักการที่ได้รับการยอมรับอย่างเป็นสากล และได้รับความเชื่อถือคล้ายกันในกลุ่มชนวิชาการและสื่อด้านข้อมูลเกือบทั้งหมด การเปลี่ยนแปลงความคิดใหม่นี้มีพื้นฐานแน่นเสถียรบรรดาผู้สนับสนุนความเป็นใหญ่ของเพศชาย ต้องมองหาการสนับสนุนจากชายขอบของความคิดเห็นที่รับผิดชอบ

กองทัพของความคลั่งชาตินิยมที่ถูกกลมล้อมก็พบกับชะตาที่คล้ายกัน วิกฤติในกิจการต่างๆ ของโลกที่ผ่านไปแต่ละครั้ง ช่วยให้ประชาชนแยกแยะได้ง่ายขึ้นระหว่างความรักชาติที่เพิ่มพูนชีวิต กับการยอมจำนนต่อการปลุกกระดมด้วยโวหารให้เกลียดและกลัวคนอื่น แม้แต่เมื่อจำเป็นอยู่ในที่ที่จะต้องเข้าร่วมพิธีทางชาตินิยม การตอบสนองของสาธารณชนมักมีความรู้สึกขัดเขินพอๆ กับความเชื่อมั่นอย่างสูงและความ

กระตือรือร้นในสมัยก่อนๆ ความรู้สึกดังกล่าวถูกย่ำด้วยการจัดโครงสร้างใหม่ของระบบนานาชาติที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะมิชอบหรืออะไรในระบบขององค์การสหประชาชาติในรูปแบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และไม่ว่าองค์การสหประชาชาติจะมีข้อจำกัดอย่างไรในการใช้ปฏิบัติการทางทหารร่วมกันเพื่อต่อต้านความก้าวร้าว ไม่มีใครเห็นผิดไปจากความจริงที่ว่า ความคลั่งไคล้ในอธิปไตยที่ไร้ขีดจำกัดของชาติกำลังไปสู่จุดดับ

อคติทางเชื้อชาติและชาติพันธุ์ถูกปฏิบัติอย่างรวบรัดตัดตอนเท่าเทียมกันโดยกระบวนการทั้งหลายทางประวัติศาสตร์ จนความอดทนต่ออคติเหล่านี้เหลือเพียงน้อยนิด การปฏิเสธอดีตของอคตินี้มีความเด็ดขาดเป็นพิเศษ เชื้อชาตินิยมบัดนี้เปื้อนด้วยความสัมพันธ์ของคนกับความสยดสยองของคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบ ถึงขนาดที่มีบางอย่างที่เป็นลักษณะของโรคทางจิตวิญญาณ แม้ว่ายังอยู่รอดในฐานะที่เป็นเจตคติทางสังคมในหลายส่วนของโลก และเป็นสิ่งที่ก่อความเสียหายแก่ชีวิตของมนุษย์ส่วนหนึ่งซึ่งไม่น้อย อคติทางเชื้อชาติถูกประณามอย่างหนักทุกแห่งหน จนไม่มีคนกลุ่มใดยอมเป็นแนวร่วมได้อย่างปลอดภัยอีกต่อไป

มิใช่ว่าอดีตที่มีดมนถูกลบไปแล้วและมีโลกใหม่ที่สว่างไสวเกิดขึ้นมาใหม่อย่างทันใด ประชาชนจำนวนมากมายมหาศาลยังคงต้องทนสิ่งที่เกิดจากอคติฝังใจทางชาติพันธุ์ เพศ ชาติ ชนชั้นและวรรณะ หลักฐานทั้งหมดชี้บ่งว่าความอยู่ดีธรรมดังกล่าวจะยังคงอยู่ต่อไปอีกนาน เนื่องด้วยสถาบันและมาตรฐานทั้งหลายที่มนุษย์ชาติคิดขึ้นมา ได้รับมอบอำนาจซ้ำกว่าจะสร้างระบบใหม่ของสัมพันธภาพต่างๆ และบรรเทาทุกข์ผู้ที่ถูกกดขี่ได้ กระนั้นประเด็นที่สำคัญคือ มีการข้ามธรณีประตูไปแล้วและเป็นไปได้ยากที่จะย้อนกลับไปอีก หลักกรรมมูลฐานต่างๆ ถูกระบุ อธิบายไว้และได้รับความสนใจจากสาธารณชนอย่างกว้างขวาง ซึ่งกำลังก่อร่างอย่างก้าวหน้าขึ้นเป็นสถาบันต่างๆ ที่จะสามารถนำหลักกรรมเหล่านี้มาใช้กับพฤติกรรมของสาธารณชน ไม่ว่าจะต่อสู้ดิ้นรนจะยาวนานและเจ็บปวดเพียงไร ไม่มีข้อสงสัยว่าผลที่จะออกมาคือ การปฏิวัติสัมพันธภาพของประชาชนทั้งปวงในระดับรากหญ้า

*

เมื่อคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบเปิดฉาก อคติที่ดูเหมือนจะต้านพลังการเปลี่ยนแปลงไม่ได้ยิ่งกว่าอคติอื่นใดคืออคติทางศาสนา ในโลกตะวันตกความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ได้จัดการกับเสาหลักบางเสาที่ค้ำจุนความเป็นเอกเทศของนิกายอย่างไม่เกรงใจ ในบริบทของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในความคิดของมนุษยชาติเกี่ยวกับตนเอง พัฒนาการทางศาสนาที่มีอนาคตที่สุดดูเหมือนจะเป็นการเคลื่อนไหวระหว่างศาสนา ในปี ค.ศ.1893 นิทรรศการโคลัมเบียแห่งโลกได้ทำให้แม้แต่บรรดาผู้จัดนิทรรศการที่ทะเลาะทะเลาะต้องประหลาดใจ โดยการให้กำเนิด “สภาศาสนา” ที่เลื่องชื่อ ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์เกี่ยวกับมดที่พ้องกันทางจิตวิญญาณและศีลธรรม ที่ได้รับความสนใจจากประชาชนจำนวนมากในทุกทวีป และได้บังคับแม้กระทั่งความมหัศจรรย์ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพาณิชย์ที่นิทรรศการนี้เฉลิมฉลอง

กล่าวโดยย่อดูเหมือนว่ากำแพงทั้งหลายที่มีมาแต่โบราณได้ทลายลง สำหรับบรรดานักคิดผู้ทรงอิทธิพลในวงการศาสนา การมาชุมนุมกันครั้งนี้พิเศษ “อย่างไม่เคยมีมาก่อนในประวัติศาสตร์ของโลก” ผู้

ประสบความสำเร็จที่เป็นหลักในการจัดงานนี้กล่าวว่า ศาสนาได้ “ปลดแอกโลกให้หลุดพ้นจากความเชื่อดั้งเดิม” เป็นที่ที่น่าพอใจอย่างมั่นใจว่า ความเป็นผู้นำที่มีจินตนาการจะใช้โอกาสนี้ปลุกดวงจิตแห่งภราดรภาพในชุมชนศาสนาทั้งหลายของโลกที่แตกแยกกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งเป็นดวงจิตที่สามารถให้การก้าวทันทางศีลธรรมแก่โลกใหม่แห่งความเจริญรุ่งเรืองและก้าวหน้า ด้วยได้กำลังใจเช่นนี้จึงมีการเคลื่อนไหวระหว่างศาสนาทุกรูปแบบงอกราบและเติบโตขึ้นมา วรรณกรรมจำนวนมากหลายภาษาได้แนะนำคำสอนต่างๆ ของศาสนาหลักๆ ให้แก่สาธารณชนเป็นวงกว้างขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งมีทั้งผู้นับถือและไม่นับถือศาสนา และต่อมาเมื่อถึงเวลาได้รับความสนใจจากวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และอินเทอร์เน็ตในที่สุด สถาบันการศึกษาาระดับสูงต่างๆ ได้เปิดหลักสูตรปริญญาตรีสำหรับการศึกษาศาสนาเปรียบเทียบ เมื่อสิ้นสุดคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบ การบูรณาการระหว่างศาสนาต่างๆ ซึ่งไม่เคยเป็นที่คาดคิดในไม่กี่ทศวรรษก่อนหน้านี้ กลายเป็นเรื่องปกติที่ทำกันอย่างกว้างขวาง

อนิจจา เป็นที่ชัดเจนว่าการริเริ่มเหล่านี้ หากได้มีการสอดรับกันทางปัญญาหรือความมุ่งมั่นทางจิตวิญญาณร่วมกัน ต่างจากกระบวนการประสานสามัคคีที่กำลังเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพอื่นๆ ทั้งหมดในสังคมของมนุษยชาติ ข้อเสนอแนะว่าศาสนาที่ยิ่งใหญ่ทั้งปวงในโลกล้วนมีจุดกำเนิดและลักษณะที่น่าเชื่อถือเท่าเทียมกัน กลับถูกต้านอย่างค้ำคอด้วยความตั้งมั่นอยู่ในแบบแผนของความคิดที่อิงกับนิยายความก้าวหน้าของการรวมตัวกันทางเชื้อชาติ เป็นพัฒนาการที่ไม่ได้เป็นเพียงการแสดงออกทางอารมณ์หรือกลยุทธ์ แต่เกิดขึ้นมาจากการยอมรับว่า ประชาชนทั้งหลายของโลกเป็นสายพันธุ์เดียวกัน ซึ่งความแตกต่างกันของประชาชนในตัวเองนั้น ไม่ได้เป็นข้อได้เปรียบหรือเสียเปรียบสำหรับสมาชิกคนใดของมนุษยชาติ ทำนองเดียวกันการปลดแอกสตรี ต้องไปด้วยกันกับความคิดเห็นของประชาชนจำนวนมากและความเต็มใจของสถาบันต่างๆ ของสังคม ที่จะยอมรับว่าไม่มีเหตุผลที่ยอมรับได้ทางชีววิทยา สังคมหรือศีลธรรม ที่มีน้ำหนักพอสำหรับการปฏิเสธความเสมอภาคโดยบริบูรณ์ระหว่างสตรีและบุรุษ หรือปฏิเสธโอกาสด้านการศึกษาที่เท่าเทียมกันระหว่างเด็กหญิงและเด็กชาย การเห็นคุณค่าของการกระทำของบางชาติที่ช่วยโน้มน้าววิวัฒนาการของอารยธรรมระดับโลก ไม่ได้เป็นการสนับสนุนความเชื่อผิดๆ ที่รับเป็นมรดกมาว่า ชาติอื่นๆ ไม่มีหรือแทบไม่มีอะไรจะมาช่วยเรื่องนี้ได้

โดยส่วนใหญ่แล้วนั้นความเป็นผู้นำศาสนาดูเหมือนว่าไม่สามารถเปลี่ยนความเชื่อขั้นพื้นฐานนี้ได้ ภาคอื่นๆ ของสังคมยอมรับนับต่างๆ ของความเป็นอันหนึ่งเดียวกันของมนุษยชาติว่า ไม่ใช่เป็นแค่เพียงความก้าวหน้าของอารยธรรมขั้นต่อไปที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ยังเป็นการบรรลุจุดหมายของมนุษย์ทุกหมู่เหล่าที่มีอยู่ ชั่วโมงอันวิฤติของประวัติศาสตร์ร่วมกันของเรา กระนั้นก็ตามศาสนาจัดตั้งส่วนใหญ่กลับเป็นอัมพาตอยู่ ณ ธรณีประตูไปสู่อนาคต ติดอยู่กับมิจฉาทิฐีและคำกล่าวอ้างว่าตนมีอภิสิทธิ์ในการเข้าถึงสังคม ซึ่งได้สร้างความขัดแย้งที่ขมขื่นที่สุดที่แบ่งแยกชาวโลก

ผลที่ตามมาอันทำลายล้างความผาสุก แน่นนอนว่าไม่จำเป็นต้องกล่าวถึงรายละเอียดของความสยดสยองที่มาเยือนประชาชนผู้เคราะห์ร้ายทั้งหลายในปัจจุบัน ซึ่งเกิดจากการระเบิดออกมาของความบ้าคลั่งที่ยังความอภัยให้แก่ชื่อของศาสนา ปรากฏการณ์เช่นนี้ไซ้ว่าพึงจะเกิดขึ้น แต่มีมาแล้วมากมายซึ่งจะขอ

กล่าวถึงเพียงตัวอย่างหนึ่งคือ สงครามศาสนาในยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่สิบหก ได้ผลาญชีวิตประชาชนของทวีปนั้นไปราว 30 เปอร์เซ็นต์ เรากอดสงสัยไม่ได้ว่าในระยะยาว อะไรคือพืชผลที่เก็บเกี่ยวได้จากเมล็ดที่เพาะไว้ในจิตสำนึกของประชาชนจำนวนมากมาย โดยพลังอำนาจของความเชื่อดันทุรังประจำนิกายที่เคยบันดาลใจให้เกิดการต่อสู้กันในสมัยนั้น

นอกจากเรื่องนี้แล้ว ยิ่งกว่าปัจจัยอื่นใดจิตใจที่ไม่เชื่อได้ปล้นศาสนาจนหมดความสามารถที่จะมีบทบาทในการชักนำกิจการต่างๆ ของโลก ด้วยหมกมุ่นอยู่กับวาระที่สลายพลังงานของประชาชนไปโดยไม่ค่อยบังเกิดผลอะไร สถาบันศาสนาทั้งหลายมักเป็นตัวการที่ยับยั้งการสำรวจตรวจสอบความจริงและการใช้ปัญญาซึ่งเป็นจุดเด่นของความเป็นมนุษย์ การประณามวัตถุนิยมหรือการก่อการร้ายช่วยอะไรไม่ค่อยได้ในการรับมือกับวิกฤตการณ์ทางศีลธรรมร่วมสมัย หากไม่เริ่มต้นโดยการจัดการกับความล้มเหลวในความรับผิดชอบที่ปล่อยให้ศาสนิกชนหมู่มาตกอยู่ภายใต้อิทธิพลเหล่านี้

ไม่ว่าจะเจ็บปวดอย่างไร การใคร่ครวญดังกล่าวก็เป็นเครื่องเตือนใจให้ระลึกถึงอำนาจที่ไม่ธรรมดาเสียมากกว่าเป็นข้อกล่าวหาศาสนาจัดตั้งที่เป็นตัวแทนอำนาจนั้น ดังที่เราทุกคนทราบดี ศาสนาเข้าถึงรากของแรงจูงใจ เมื่อซื้อสัตย์ต่อจุดประสงค์และตัวอย่างของบรรดาบุคคลที่เหนือธรรมดา ที่ทรงประทานหลักคำสอนที่ยิ่งใหญ่ของศาสนาให้แก่โลก ศาสนาได้ปลุกประชาชนทั้งหมดให้มีความสามารถที่จะรัก ให้อภัย สร้างสรรค์ กล่าวหาอย่างยิง เอาชนะอคติ เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และควบคุมสัญชาตญาณด้านความเป็นสัตว์ ไม่มีข้อสงสัยว่าพลังสำคัญในการสร้างอารยชนคืออิทธิพลของพระศาสดาเหล่านี้ของพระเจ้า เป็นเจ้า ที่เสด็จตามกันมาตั้งแต่รุ่งอรุณของประวัติศาสตร์ที่มีการบันทึกไว้

พลังเดียวกันนี้ซึ่งปฏิบัติการสร้างสรรคดังกล่าวในยุคทั้งหลายในอดีต ยังคงเป็นสิ่งสำคัญในจิตสำนึกของมนุษย์ที่ลบล้างไม่ได้ แม้ดูเหมือนว่าจะทำได้ยากและกำลังใจที่มีความหมายมีน้อยนิด พลังนี้ยังคงค้ำจุนการคืนรนเพื่อความอยู่รอดของคนจำนวนนับไม่ได้เป็นล้านๆ อีกทั้งสร้างวีรบุรุษและนักบุญทั้งหลายในทุกดินแดน ซึ่งชีวิตของพวกเขาคือข้อพิสูจน์ที่น่าเชื่อที่สุดของหลักธรรมต่างๆ ที่อยู่ในคัมภีร์ทั้งหลายของศาสนาของพวกเขา ดังที่วิถีของอารยธรรมชาติให้เห็น ศาสนายังสามารถโน้มน้าวโครงสร้างของสัมพันธภาพทางสังคมได้อย่างลึก แท้จริงแล้วเป็นการยากที่จะนึกถึงความก้าวหน้าขั้นมูลฐานของอารยธรรมครั้งใด ที่ไม่ได้รับแรงผลักดันจากบ่อเกิดศีลธรรมที่ยืนนานนี้ เช่นนั้นแล้วเป็นไปได้หรือที่กระบวนการจัดระเบียบของโลกที่ดำเนินมานานนับสหัสวรรษ จะคืบหน้าต่อไปจนถึงขั้นสมบูรณ์ได้ในสูญญากาศของธรรมะ หากลัทธิที่วิปริตทั้งหลายที่สยายตัวอยู่ในโลกในศตวรรษที่เพิ่งผ่านมา ไม่มีอะไรจะให้อีกแล้ว นั่นสาธิตให้เห็นอย่างแน่แท้ว่า มนุษย์ไม่สามารถประดิษฐ์คิดค้นทางเลือกอื่นมาแทนศาสนาได้

*

นัยต่างๆ สำหรับปัจจุบันรวมยอดอยู่ในวาระของพระบาฮาอูลลาห์ที่ลิขิตไว้กว่าหนึ่งศตวรรษที่แล้ว และแพร่กระจายออกไปอย่างกว้างขวางในหลายทศวรรษที่ผ่านมา :

ไม่มีข้อสงสัยใดๆ ว่า ประชาชนทั้งหลายของโลกไม่ว่าเชื้อชาติหรือศาสนาใด ได้รับแรงบันดาลใจจากแหล่งธรรมะเดียวกันและเป็นข้าของพระเจ้าเดียวกัน บทบัญญัติทั้งหลายที่พวกเขายึดถือ นั้นแตกต่างกัน เพราะถูกเปิดเผยในแต่ละยุคที่มีความต้องการและความจำเป็นต่างกัน ยกเว้นเพียงบางบทที่มาจากความวิปริตของมนุษย์เอง บทบัญญัติทั้งหมดนี้ล้วนถูกบัญญัติโดยพระเจ้าและสะท้อนถึงพระประสงค์และเจตนาของพระองค์ จงลุกขึ้น และด้วยพลังแห่งความศรัทธา จงทำลายพระเจ้าทั้งหลายในจินตนาการที่ไร้สาระของเจ้า พระเจ้าที่หว่านการพิพาทระหว่างพวกเจ้า จงยึดถือสิ่งที่คิดคุณพวกเจ้าเข้ามาหาและสามัคคีกัน

คำวิงวอนนี้มีได้เรียกร้องให้ละทิ้งความศรัทธาในสังขารมูลฐานของหลักคำสอนที่ยิ่งใหญ่ใดๆ ในโลก หาไม่เลย ความศรัทธามีพลังของตัวเองและคือเหตุผลในตัวเอง สิ่งที่คุณอื่นเชื่อหรือไม่เชื่อไม่อาจมีความน่าเชื่อในมโนธรรมของผู้ใดได้อย่างคู่ควรกับคำว่าศรัทธา สิ่งที่จะชะงักบนนี้เร่งเร้าอย่างไม่คลุมเครือคือการสละคำกล่าวอ้างทั้งหมดที่เป็นรากเลื้อยพันวิญญาณไว้ว่า ศาสนาของตนคือทางเดียวหรือเป็นศาสนาสุดท้าย ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่ดับชีพจรแห่งความสามัคคี และส่งเสริมความเกลียดชังและความรุนแรง

เราเชื่อว่าผู้นำศาสนาทั้งหลายต้องตอบสนองการทำทายนันเป็นประวัติศาสตร์นี้ หากความเป็นผู้นำศาสนายังจะมีความหมายในสังคมโลกที่ก่อตัวขึ้นมาจากประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในคริสต์ศตวรรษที่ยี่สิบ เป็นที่ประจักษ์ว่าประชาชนจำนวนมากขึ้นกำลังเริ่มตระหนักว่า สังขารมูลฐานของศาสนาทั้งปวงมีสาระเป็นหนึ่งเดียวกัน การยอมรับนี้มีได้เกิดจากการหาทางออกสำหรับข้อโต้แย้งต่างๆ ทางศาสนศาสตร์ แต่เป็นความตระหนักที่รู้สึกได้จากการมีประสบการณ์กว้างขึ้นเกี่ยวกับผู้อื่น และจากการเริ่มยอมรับความเป็นหนึ่งเดียวกันของครอบครัวมนุษย์เอง ท่ามกลางความเชื่อทางศาสนา พิธีกรรม และประมวลกฎหมายที่มากมายจนสับสน ที่รับเป็นมรดกมาจากอดีตที่อันตรธานไป เริ่มมีสำนึกเกิดขึ้นว่า เช่นเดียวกับความเป็นอันหนึ่งเดียวกันที่เห็นชัดอยู่ในสัญชาติ เชื้อชาติ และวัฒนธรรมที่หลากหลาย ชีวิตทางธรรมคือความเป็นจริงที่ไม่มีขอบเขตและเป็นหนึ่ง ซึ่งเข้าถึงได้โดยทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อจะให้ความเข้าใจที่ยังไม่แจ่มแจ้งและตายตัวนี้ มีความกระจำงขึ้นเพื่อจะส่งเสริมการสร้างโลกที่สันติได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าชั่วโมงนี้จะสายแล้วก็ตาม จะต้องมีการยืนยันอย่างสุดใจจากบรรดาผู้ที่มวลชนชาวโลกมองหาการชี้นำ

แน่นอนว่าความเชื่อทั้งหลายของศาสนาหลักๆ ของโลกแตกต่างกันอย่างมาก ในเรื่องของบทบัญญัติทางสังคมและรูปแบบการบูชา ซึ่งยากจะเป็นอย่างอื่นไปได้เมื่อคำนึงถึงช่วงเวลานับพันๆ ปีที่การเปิดเผยพระธรรมของพระเจ้าที่ต่อเนื่องกันมาหลายครั้ง ได้ตอบสนองความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของอารยธรรมที่มีวิวัฒนาการอยู่ตลอด แท้จริงแล้วลักษณะหนึ่งของกัมภีร์ทั้งหลายของศาสนาหลักๆ ส่วนใหญ่ ดูเหมือนจะเป็นการแสดงให้เห็นหลักธรรมแห่งวิวัฒนาการของศาสนาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง แต่ที่หาความชอบธรรมไม่ได้คือ การนำมรดกทางวัฒนธรรมที่ให้ไว้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ทางจิตวิญญาณมาเป็นเครื่องมือปลุกเร้าอคติและความหมางเมิน งานเบื้องต้นของวิญญาณคือการไต่สวนความจริง การ

ดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับสัจธรรมที่ตนมั่นใจ และการนับถือความพยายามของผู้อื่นที่ทำเช่นเดียวกัน โดย
บริบูรณ์

อาจเป็นที่คัดค้านว่า หากมีการยอมรับศาสนาที่ยิ่งใหญ่ทั้งปวงว่ามีจุดกำเนิดมาจากพระผู้เป็นเจ้า
อย่างเท่าเทียมกัน ก็จะส่งผลให้มีการสนับสนุนหรืออย่างน้อยก็เอื้ออำนวยประชาชนศาสนาหนึ่งให้
เปลี่ยนไปนับถืออีกศาสนาหนึ่ง ไม่ว่านี่จะเป็นความจริงหรือไม่ ก็มีความสำคัญเป็นรองแน่นอนเมื่อ
พิจารณาถึงโอกาสที่ประวัติศาสตร์ได้เปิดให้ในที่สุดสำหรับบรรดาผู้ที่มิสำนึกในภพที่อยู่เหนือกว่าภพนี้
และพิจารณาถึงความรับผิดชอบที่ตามมาจากความตระหนักนี้ แต่ละศาสนาที่ยิ่งใหญ่สามารถอ้างถึงข้อ
ยืนยันที่น่าประทับใจและน่าเชื่อถือได้ว่า ตนสามารถปลูกฝังอุปนิสัยใจคอที่มีศีลธรรมอย่างได้ผล ทำนอง
เดียวกันไม่มีใครสามารถให้เหตุผลที่มั่นใจได้ว่า ความเชื่อที่ผูกติดอยู่กับหลักคำสอนใดก่อให้เกิดความคั่ง
รังและความมั่งงายมากหรือน้อยไปกว่ากัน ในโลกที่กำลังรวมตัวเข้าด้วยกัน เป็นธรรมดาที่แบบแผนของ
การตอบสนองและการสมาคมจะเปลี่ยนไปอยู่ตลอดเวลา และแน่นอนว่าบทบาทของสถาบันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น
สถาบันประเภทไหน ก็คือการพิจารณาว่าจะบริหารพัฒนาการเหล่านี้ให้ส่งเสริมความสามัคคีได้อย่างไร คำ
รับประกันว่าผลที่ออกมาจะดีสำหรับจิตวิญญาณ ศีลธรรมและสังคมนั้น อยู่ที่ความศรัทธาอันยังยืนของ
มวลชนชาวโลกที่ไม่ได้รับการปรึกษาว่า จักรวาลมิได้ถูกปกครองตามความอำเภอใจของมนุษย์ แต่ถูก
ปกครองโดยการบริบาลด้วยความรักที่ไม่ขาดสายของพระผู้เป็นเจ้า

พร้อมกันกับการทลายลงมาของรั้วกันต่างๆ ที่แบ่งแยกประชาชนทั้งหลาย ยุคของเรากำลังเป็น
พยานต่อการสลายตัวของกำแพงที่เคยหลายไม่ได้ ที่ในอดีตถือว่าเป็นกำแพงชีวิตบนสวรรค์และชีวิตบนโลก
ไปชั่ววันรันดร์ คัมภีร์ของทุกศาสนาสอนศาสนิกชนอยู่เสมอให้มองการรับใช้ผู้อื่นว่าไม่ใช่เป็นเพียงหน้าที่
ทางศีลธรรม แต่เป็นหนทางสำหรับดวงวิญญาณนั่นเองในการเข้าหาพระผู้เป็นเจ้า ปัจจุบันนี้การปรับ
โครงสร้างสังคมอย่างก้าวหน้า ได้เปิดมิติใหม่ของความหมายของคำสอนที่คุ้นเคยกันนี้ ขณะที่พันธสัญญาที่
มีมาแต่ยุคก่อนเกี่ยวกับโลกที่มีชีวิตชีวาด้วยหลักการแห่งความยุติธรรม เริ่มมีลักษณะที่ละน้อยว่าเป็น
เป้าหมายที่เป็นไปได้ การตอบสนองความต้องการของวิญญาณและสังคม จะถูกมองมากขึ้นว่าเป็นสิ่งที่
ควบคู่กันไปในชีวิตที่มีวุฒิภาวะทางธรรม

หากความเป็นผู้นำศาสนาจะรับมือกับการท้าทายของสิ่งที่ควบคู่กันไปดังกล่าวนี้ การตอบสนอง
ต้องเริ่มต้นด้วยการยอมรับว่า ศาสนาและวิทยาศาสตร์คือสององค์ความรู้ที่ขาดไม่ได้สำหรับการพัฒนา
ศักยภาพของจิตสำนึก สองวิธีการมูลฐานของการใช้ปัญญาสำรวจความจริงนี้หาได้ขัดแย้งกัน แต่ขึ้นต่อกัน
และกัน และมีผลิตผลมากที่สุดในช่วงเวลาแห่งความสุขที่หาได้ยากในประวัติศาสตร์ เมื่อมีการยอมรับ
กันว่าศาสนาและวิทยาศาสตร์เสริมกันและกัน และทั้งสองสามารถทำงานร่วมกัน ความหยิ่งเห็นและทักยะ
ทั้งหลายที่เกิดจากความก้าวหน้าที่ทางวิทยาศาสตร์ จะต้องมองดูการชี้นำทางจิตวิญญาณและศีลธรรม เพื่อ
รับประกันการประยุกต์ใช้ที่เหมาะสม ความเชื่อมั่นทางศาสนาไม่ว่าจะเป็นที่เกิดทุนเพียงไร ต้อง
ขอบคุนและเต็มใจให้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ทดสอบอย่างไม่ลำเอียง

สุดท้ายนี้มาถึงประเด็นที่เราไม่ค่อยแน่ใจที่จะกล่าว เพราะเป็นประเด็นที่แตะมโนธรรมโดยตรง ไม่น่าแปลกใจว่าในบรรดาสิ่งที่ยั่ววนใจมากมายในโลก บททดสอบที่ผู้นำศาสนาทั้งหลายใช้เวลาครุ่นคิดอย่างมากคือ การใช้อำนาจในเรื่องของความเชื่อ ผู้ที่ได้อุทิศเวลาหลายปีในการทำสมาธิอย่างจริงจังและศึกษาคัมภีร์ต่างๆ ของศาสนาที่ยิ่งใหญ่ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องได้รับการเตือนให้ระลึกถึงสัจพจน์ที่กล่าวกันบ่อยๆ เกี่ยวกับศักยภาพที่อำนาจจะถูกใช้ในทางที่ไม่ชอบ และไม่ชอบมากขึ้นเมื่อมีอำนาจมากขึ้น ไม่มีข้อสงสัยว่าการชนะใจตนเองไม่ใช้อำนาจในทางที่ไม่ชอบของนักบวชจำนวนนับไม่ถ้วนตลอดทุกยุคที่ผ่านมา ซึ่งไม่ได้รับการกล่าวถึง เป็นหนึ่งในบ่อเกิดที่สำคัญของพลังสร้างสรรค์ และเป็นหนึ่งในความดีเด่นที่สุดของศาสนาจัดตั้ง แต่ที่พอกันคือ การยอมแพ้ต่อการยั่ววนของอำนาจทางโลกและผลประโยชน์ของผู้นำศาสนาบางคน ได้พรวนดินที่อุดมสมบูรณ์สำหรับการเพาะปลูกความไม่เชื่อในความดี ความทุจริตและความสิ้นหวัง ให้กับทุกคนที่สังเกตเห็นสิ่งนี้ในผู้นำศาสนา นัยต่างๆ สำหรับความสามารถของความเป็นผู้นำศาสนาในการทำหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม ณ เวลานี้ในประวัติศาสตร์นั้น ไม่จำเป็นต้องแจกแจงรายละเอียด

*

ด้วยเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงอุปนิสัยใจคอและการปรับสัมพันธภาพทั้งหลายให้มีความกลมเกลียวกัน ศาสนาเป็นที่เลื่อมใสมากที่สุดมาตลอดประวัติศาสตร์ในการให้ความหมายของชีวิต ในทุกยุคศาสนาได้เพาะปลูกความดี ดำเนินสิ่งที่คิด และแสดงวิสัยทัศน์ของศักยภาพที่ยังไม่ปรากฏให้ทุกคนที่เต็มใจจะเห็นได้มองเห็น วิญญาณที่รู้จักใช้เหตุผลได้กำลังใจจากคำแนะนำของศาสนาในการเอาชนะข้อจำกัดทางโลกและสร้างความพึงพอใจให้แก่ตน ในเวลาเดียวกันดังที่แสดงนัยไว้ด้วยชื่อ ศาสนาคือพลังสำคัญที่ผูกประชาชนที่หลากหลายไว้ด้วยกันในสังคมที่ใหญ่ขึ้นและซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งในสังคมนี้บุคคลจะได้ใช้ความสามารถที่หลุดพ้นจากข้อจำกัดทางโลกดังกล่าว ข้อได้เปรียบอย่างยิ่งของยุคปัจจุบันคือ มุมมองที่ทำให้เป็นไปได้สำหรับมวลมนุษยชาติที่จะมองเห็นกระบวนการสร้างอารยธรรมเป็นปรากฏการณ์เดียวกัน นั่นคือการประสบกันระหว่างภพของเรากับภพของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าที่หวนกลับมาอย่างไม่สิ้นสุด

ด้วยได้รับแรงบันดาลใจจากมุมมองนี้ ประชาคมบาไฮได้เป็นผู้ส่งเสริมกิจกรรมระหว่างศาสนาอย่างแข็งขันมาตั้งแต่เริ่มต้น นอกจากการสมาคมกันอย่างน่าจดจำที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมเหล่านี้ ในการค้นร่นเข้ามาหากันของศาสนาที่หลากหลาย บาไฮมองเห็นการตอบสนองพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าสำหรับมนุษยชาติที่กำลังบรรลุวิภาวะร่วมกัน สมาชิกของประชาคมของเราจะคอยช่วยต่อไปในทุกวิถีทางที่เราทำได้ อย่างไรก็ตามเรารู้สึกเป็นหนึ่งบรรดาผู้ที่พยายามมีส่วนร่วมกับการเรื่องนี้ ที่จะขอกว่าความเชื่อมั่นของเราอย่างชัดเจนว่า ปาฐกถาระหว่างศาสนาหากจะช่วยรักษาความเจ็บป่วยที่ทรมาณมนุษยชาติที่สิ้นหวังได้อย่างมีความหมาย บัดนี้ต้องไม่บ่ายเบี่ยงอีกต่อไป และต้องจัดการอย่างสุจริตใจกับนัยของสัจธรรมที่ให้กำเนิดการเคลื่อนไหวระหว่างศาสนา : นั่นคือ พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าเป็นหนึ่ง และเหนือกว่าความหลากหลายทั้งปวงของการแสดงออกทางวัฒนธรรมและการตีความของมนุษย์ ศาสนาเป็นหนึ่งเช่นเดียวกัน

แต่ละวันที่ผ่านไป ภัยอันตรายเพิ่มขึ้นด้วยไฟแห่งอคติทางศาสนาที่ร้อนแรงขึ้นจะจุดเพลิงเผาผลาญทั่วทั้งโลก ซึ่งผลที่จะตามมานั้นเกินกว่าจะจินตนาการได้ และรัฐบาลไม่สามารถหยุดได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ เราไม่ควรหลอกตัวเองว่า คำวิงวอนให้อดทนซึ่งกันและกันเพียงลำพัง จะสามารถขจัดความเป็นปรปักษ์ที่อ้างว่าได้รับการอนุมัติจากพระเจ้า วิกฤตินี้เรียกร้องความเป็นผู้นำศาสนาให้สลัดตัวจากอดีตอย่างเด็ดขาด ดังเช่นที่ผู้นำด้านอื่นๆ ได้เปิดทางให้สังคมได้จัดการกับอคติที่กัดกร่อนพอกัน ทั้งอคติทางเชื้อชาติ เพศและชาติ ความชอบด้วยเหตุผลสำหรับการโน้มน้าวในเรื่องของมโนธรรม อยู่ที่ว่ารับใช้ความผาสุกของมนุษยชาติ ณ จุดเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ของอารยธรรมนี้ ความต้องการรับใช้ดังกล่าวเป็นที่ชัดเจนที่สุด พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเห็นว่า “ความผาสุกของมนุษยชาติ สันติภาพ และความปลอดภัย จะไม่สามารถบรรลุได้นอกจากความสามัคคีจะได้รับการสถาปนาอย่างมั่นคง”

สภายุติธรรมสากล